

ՊՈՒՆԵՐՆԵՐ

ՊՈՒՆԵՐՆԵՐ

Տարեկան 12 ֆր.
Վեցամսեայ 6 ֆր.

ԱՐՏԱՍՏԱՆՈՒՆ

Երկու ֆր. մէկ ծրարով
Տարեկան 14 ֆր.
Վեցամսեայ 7 ֆր.

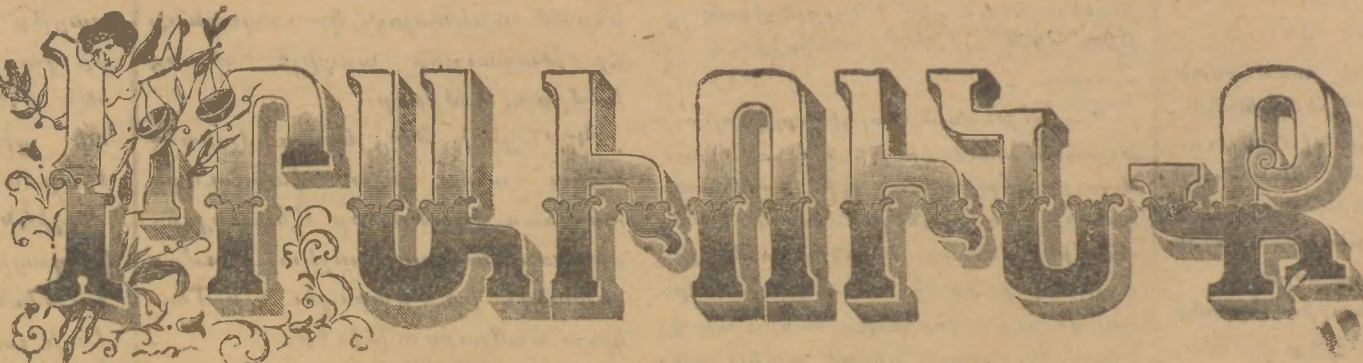
ՍՄԵՐՈՒՄ

Տարեկան 2.60 ֆր.

Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆՈՒՄ

Թափառական տոպր
20 սանթիմ

ԼՐԱԳՐ

ԱՋԿԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ

ԿԸ ՀՐԱՏՈՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՍՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱՐ

ՀԱՄԱՐ

Rédaction du journal

«iravounk»

ВАЖНА (праздничная)

Редакция

№ ВѢСТНИКЪ

«Ир вунк»

ВАЖНА

Գրութիւնք եւ չին
սրտիք

ՊՈՒՆԵՐՆԵՐ

ՎՆԱՍԸ

—*—

Մինչ Ռուսիայ էն ժողովրդական ու օրինական կուսակցութիւնը, այսինքն Գաղութան օւսանուած Սահմանադրական-տէֆօկրատները, կը խնդրէր ուսուցանողութենէն որ իրեն թոյլատրուի համագումար ժողով մը ընել, բայց մերժման ու արդիւններու կը հանդիպէր։ ասոյն կովկասի փոխարքան հայ ժողովուրդին կը թոյլատրէր իրեն պատգամաւորներ ընտրել և համագումար ժողով մը կազմել՝ կաթողիկոսի հրահանգներուն համաձայն՝ դպրոցական, կալուածական ու վարչական ներքին գործերը կարգադրելու և օրինաւորութեան սահմանի մէջ դրնելու համար։ Այս թոյլտուութիւնը կովկասի բարձրագոյն իշխանութեան գէպի հայերը չարտոմագրութիւններ չունենալուն մէկ նոր ապացոյցը կարելի էր նկատել և հարկ էր վայնչաբաշար չը գործածել, և զգուշ վարուել՝ քաղաքական ներկայ ժանրակշիռ պարագաներու առջև։ Այդ զգուշութիւնը կը պատուիրէր կաթողիկոսին ալ կեդր. ժողովի բացման իր ճառին մէջ սա խորհրդաւոր խօսքերով

«Օրհնալ լինէք գործեցէք, բայց կը պատուիրեմ գործել որչափ կարելի է գործեցէք որքան ներկայ ժառանգելը քոյադորոշ է, խոհեմաբար, բայց ոչ յանդաշտ։ Օրհնալ լինին Ռուսիոյ տէրութիւնը, հազար օրհնեալ մանաւանդ մեր բարեսիրտ փոխարքան, որ ազատութիւն տուեց ձեզ ժողովել այս տեղ և մտածել ազգի ցաւերի մասին։ Շատ խօսիլ և մնալ չեմ կարող։ Օրհնալ լինէք, գործեցէք խոհեմաբար։»

Նոյն խոհեմութիւնը կը յանձնարարէր Երեւանի Ընդհ. կառավարիչը կեդր. ժողովի բացման օրը կաթողիկոսին ուղղած իր հեռագրովը։ Եւ յայտնի էր թէ

այս պատուէրին ետեւը ոքողուած սպանալիք մը կար որ պիտի մերկանար, եթէ կաթողիկոսական կոնքալներու գծած սահմաններէն դուրս ելլել ուզէին ժողովականները։ Ասոր համար հայրիկը իր բացման ճառին մէջ կը շեշտէր խոհեմութեամբ և ներկայ ժամանակի թոյլատրածին չափ գործել։

Եւ արդէն առանց այս զգուշացուցիչ խորհուրդներուն բանականութիւնը կը թելադրէր ամեն խելքը գլուխը հայու ըզգուշ վարուել հոն, այդ ժողովին մէջ, ի սէր և ի յաջողութիւն ազգային գործերուն։

Սակայն հակառակ այս ամէնին, կեդր. ժողովին մեծամասնութիւնը կազմող դաշնակցական պատգամաւորները դեռ ժողովատեղին չը մտած սեղանատան մէջ ճաշկերոյթի մը պահուն սկսան կաթողիկոսը և կղերականները վանքերէն դուրս վճռելու և բռնակալութիւնը ջախջախելու խօսքեր ընել, իսկ ժողովին մէջ անոնց պոռոտախօսութիւնները չափէ ու սահմանէ դուրս էին։ Հոս միայն երկու օրինակ տանք։ Ախալքալաքի պատգամաւորը կը սէր։

«Միակ ուղին մեր առջեւ ընդհանուր Ռուսաստանի վրա ծանրացած «այս ուժեղ Խաթը, բռնակալ կառավարութիւնը, զախֆախէն է։ Եւ երբ աղուք ուզում էք ներկայացուցիչ լինել աշխատաւոր ժողովրդին, եթէ առաջում էք նրա անկողն և իսկական քարեկամը լինել, գուց ունիք միայն «մի ճանապարհ՝ կոտորել ընդհանուր «Ռուսաստան» կաշկանդող կոտ չըզգածները, Ընտրեցէք որը կու գէք։»

Դաշնակցականներու գլխաւոր պետերէն Ե. Թովչեան իր մէկ ճառին մէջ ամբողջ վրայ տպաւորութիւն գործելու նպատակով կը բացազանչէր հարիւրերորդ անգամ ըլլալով, թէ ինչպէս ժողովուրդը Դաշնակցութեան շնորհիւ դիմադրեց և ստիպեց (!) բռնակալ կառավարութիւնը ետ տալու իր յաջողակած կալուածները։ Եւ զայրացկոտ շեշտով մը կաւեցնէր

«Մենք այստեղ կը խորտակենք փոքրը չղթան (ի՞նչ էջմիածինը) և

«զրանով կը լայնացնենք մեծ չղթան» խորտակումը, որ է ուսական «Բիւրօկրատիայի բռնակալական լուծը»։

Այս իմաստով հարիւրաւոր բացազանչութիւններէ ու ճառերէ յետոյ զարմանալի պիտի ըլլար եթէ ուսուցանողութիւնը թոյլատրէր այդ ժողովի շարունակութիւնը մինչ անգին կարգիլէր չափաւոր Սահմանադրական-դեմօկրատ ուսուցանողութեան ժողովի մը գումարումը։

Մեր դաշնակցական պարոնները այսպէս իրենք իրենց ձեռքով, իրենց անխոհեմ պոռոտախօսութեանց շնորհիւ կեդր. ժողովին խափանման պատճառ դառնալէ յետոյ, եւան իրենց Ձանգ թերթին մէջ յայտարարել թէ ժողովէն դժգոհ հայերը կառավարութեան թելադրած են որ ժողովը խափանէ, Ռամիկ ամբարն անգամ մըն ալ խաբելու սեղանքեքեքան դրութիւնն էր այս որ դաշնակցական շեփերը չը խըզճահարեցան գործածել։ Ասոր դէմ բոլոր ոչ-դաշնակցական թերթերը բռնու կերպով բողոքեցին և զրպարտիչ մակտիրով խորանցին զպիտոնք, ցոյց տալով թէ իրենց յանցանքը պարտկելու համար ո՞ր աստիճան ըստոր միջոցի կը դիմեն դաշնակցական պետերը։

Մենք զղուանքով կարգացինք Ձանգի այդ զրպարտիչ տողերը և պղծանքով կը լսենք այն բոլոր բացազանչութիւնները որ այդ կուսակցութեան բորբականդիտները կը ջանան մեր ականջին հնչեցնել, թէ դաշնակցութեան ընդդիմադիր | կովկասահայերը ուսուցանողութեան բռնակալութիւնը իրենց հետ ձեռք ձեռքի տուած կեդր. ժողովը քանդեցին։ (*)

(*) Տ. Տաճատ վարդապետի կիրակի օրուան քարոզչին ալ այդ տեսակ ծանր ամբաստանութիւն մը թէեւ հասկըցուցաւ, բայց ինք մեր վերջին տեսակցութեան միջոցին ըսաւ թէ այդ տեսակ միտք մը բնաւ չէ ունեցեր և կասկած իսկ չունի ինք որ մշակականները ատանկ մասնութիւն մը գործեն։

կովկասի ոչ-դաշնակցական բոլոր թերթերէն զատ արտասահմանի հայ թերթերն ալ մեզ նըման կը դատեն կեդր. ժողովի խափանման պատճառները, որոնց մասին յանցաւոր կը գտնեն Դաշնակցականները իրենց անխոհեմութեամբ։

Այս մասին Մ. Փորթուգալեան իր Արմէնիայի թիւ 1ին մէջ կը գրէ։

«Դաշնակցական կուսակցութեան պատկանող երեսփոխաններէն շատեր «սկսած այնպիսի խիստ ոճով ճառեր զխօսիլ թէ՛ ուսուցանողութեան եւ թէ՛ հայ ազգային հոգեւոր վարչութեան «գէմ, որոնք խօսելու յարմար տեղը «ոչ միայն ազգային հոգեւոր վարչութեան կեդրոն էջմիածինը չէր, այլ «եւ քաղաքական ակումբներէ մէջ «հազիւ կը թոյլատրուէր։ Մերոնք «Հայրապետին կրկնած խոհեմութեան «խրատներն ոչ միայն ազգեցութիւն մը չէին ունեցած յախտուն դիտաւորութիւններով ոգեւորուած մի քանի «երեսփոխանք պատգամաւորներու վրայ, «այլ իրեն դէմ ալ աւելի զրգոած էին «անոնց զայրոյթը»

«Բայց ատոնց արդիւնքն այս եղած է որ կովկասի փոխարքայէն եկած «հրամանին համեմատ երբ օգոստ. 30/19 «սեպտեմբերին Սինօքի պրօկուրօրը «կաթողիկոսին եւ էջմիածնի գաւառապետն ալ կետր. ժողովի ատենապետ Տ. Ջաւադեանին ներկայանալով «կիտացնեն թէ արգելում է ժողովին «շարունակութիւնը եւ պատգամաւոր «նորը 24 ժամէն պէտք է մեկնել էջմիածին իրենց տեղերը վերադառնալու համար...»

Դահլիշի Լուսաքերթի թիւ 274ի խմբագրական յօդուածին մէջ Ա. Արփիարեան կը գրէ։

«Համագումարին մեծամասնութիւնը «որ Դաշնակցականներէ կազմուած էր «ուշադրութիւն չգրեցուց փոքրամասնութեան հետադիմութեանը, «ժողովը ուսական ազգային Դուսա-«յի մը մանրանկարը երեւալ ուղեցւոյ «Ըզհանուր Ռուսիոյ վերաբերեալ «ինքիւնիւր յուզեցւոյ վտանգաւոր նա-«խաձեռնութիւն, «գերբու անհետաւոր «չփոթում...»

«Կովկասի փոխարքան էջմիածնի «Համագումար ժողովը լուծեցւոյ Այս «ղէկաբը ոչ ոք զարմացուց։ Չափա-«ւորները այս ելքը արդէն կը նախա-«տեսնէին»

4. ՊՈԼՍՈՅ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Օրմանան պատրիարքի հրաժարման պատճառներէն մէկն ալ Երեսփոխանական ժողովոյ դեմարման դէմ յարուցուած արգելքն ըլլալով, Սուրբաթ արտօնած էր անշուկ կերպով այդ ժողովը գումարել եւ վարչական կրկին ժողովոց ընտրութիւնը կատարել:

Երեսփ. ժողովը պատրիարքարանի մէջ տեղի ունենալը գրած էինք Երեսփոխաններու օրինական թիւը 140 էն աւելի ըլլալուն հակառակ, հաշիւ 59 երեսփոխան զանուած են: Պոլսոյ մէջ որոնց 51ը ներկայ եղած են ժողովին: Թոյլաբարուած չըլլալով երեսփոխաններուն օրինաւորութեան մասին կարծիքներ յայտնել եւ վիճաբանութիւններու մտնել, խեղճերը առանց ուրիշ բանի նայելու անմիջապէս ձեռնարկեր են կրօնական եւ քաղաքական ժողովներու ընտրութեան համար քուէարկութեան, որ հետեւեալ արդիւնքը տուած է.

Կրօնական ժողով

	քուէ
Գարբէլ. Եպիսկ. Ճէվահիրճեան	41
Մովսէս « Կէօմրեկճեան	38
Վահրամ արքեպ. Մանկունի	36
Մեսրոպ « Սուքրասեան	36
Գրիգորիս « Յովհաննեսեան	34
Ղեւոնդ վրդ Դուրեան	48
Գրիգորիս « Պայագեան	42
Յովհաննէս քնն Մկրեան	50
Սահակ « Սարգիսեան	48
Հմայեակ « Էքսէրճեան	43
Միքայէլ « Աշեան	41
Կարապետ « Սեթեան	38
Գրիգոր « Ճեպեճեան	28
Կարապետ « Սանտալճեան	26

Քաղաքական ժողով

	քուէ
Գէորգ Ասլանեան	45
Տօք. Տիգրան Աճէմեան	45
Յարութիւն Ասլանեան	40
Միհրան Սեթեան	38
Նազար Երամեան	38
Դարբէլ Նորստունկեան	36
Տիգրան Մանուկեան	35
Արշակ Դարակէօղեան	33
Հմայեակ Սէֆէրեան	31
Սեպուհ Պէյ Մաքսուտ	29
Տիգրան Աշենեան	23
Վահան Սուրճեան	21

Տէր Հմայեակ Դիմաքսեան եւ Տէր Արիստակէս Վանքեան եպիսկոպոսներ:

բուն եւ Զիլիկերեան վարդապետին ընտրութեան դէմ Դուրեանցի թիւնքը բռն ըլլալով, անոնց խօսքէ չէ տրուած:

Ընտրութեան այս արդիւնքը շոյնութեամբ հրատարակութեան չը տրուեցաւ: Պոլսոյ թերթերուն մէջ, որովհետեւ զանոնք վաւերացնելու համար Դուրեանցիին դժուարութիւններ հանելէ յետոյ, մէկ քանինքու անուններուն վերայ գծեց, եւ վերջապէս հազիւ արտօնելով միաներուն նիստի սկսիլ, անց, եւլ շարժու երկու ժողովներն ալ իրենց թէ ուրոյն եւ թէ խառն նիստերը ունեցան:

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ռ Ո Ի Ս Ի Ա

Անգլիացի երեսփոխաններու խումբ մը կը պատրաստուէր ճամբայ ելլելու դէպի Ռուսիա եւ լուծեալ Տուժայի անդամներուն իրենց համակրութիւնը յայտնելու:

Անգլիացիներու այս քայլը ռուս յետադիմականներու կողմէ անարգանք մը նկատուեցաւ դէպի արդի կառավարութիւնը ու Չար, եւ քաջալիրանք մը՝ սպառնալաններուն:

Առջի օր Մոսկուայի քաղաքապետութեան ժողովին մէջ ռուս վիճաբանութիւններէ յետոյ որոշուեցաւ ձայնից մեծամասնութեամբ որ անգլիացի երեսփոխաններու գալու ատեն քաղաքապետը ի դիմաց քաղաքացուն ընդունելութեան չը մասնակցի: Աւելին կայ ռուս միապետականներու կուսակցութիւն՝ անուանուած կազմակերպութիւնը հեռագիր մը տուաւ Անգլիոյ թագաւորին, թէ անգլ. երեսփոխաններու Ռուսիա գալը եւ լուծեալ Տուժայի անդամներուն՝ որոնք Չարին թշնամի եւ կառավարութեան հակառակորդ յեղափոխականներ են, համակրական ցոյց ընելը Չարը անպատուելու եւ Ռուսիոյ ըլլան:

Ըլլան. — Է՛հ, հարկա՛ւ... միթէ՞ ֆրանսերը կշտանալուն պէս կը յիշին իրենց անցեալը: Ամենեւին, Բաւական է որ ուրիշ ազգերու մէջ լուր տարածուի թէ հայը կը կոռի անգղի կայսրութեան մը դէմ, թէ հայը քաջ է եւ արիւն կը թափէ: Այս խնդրով, կարգ մը միամիտներ չ'ի պիտի թողուն որ «իրենք մահէն չ'են վախճար, կախաղանէն չ'են սոսկար եւ ուխտած են իրենց վրէժը լուծել քուրտերէն...»: Դուրեան չ'էք կարողացած անոնց յայտարարութիւններն, որոնք մեր մզկիթներու պատին վրայ կը փակցուն ա մեն գիշեր: Այդ յայտարարութիւնները սպառնալիք են թէ՛ կառավարութեան եւ թէ՛ ձեզի դէմ: Անցեալներս ինծի տուն թերթ մը, որուն մէջ գրուած էր թէ՛ «հայը վճռած է քուրտերու մօրը ծննդ կախ կողով կաթնկեր մանուկն անգամ խողովողի ու այնպէ՛ս կշտանալ...»: Արդ, սերելի ձանկար

ներքին գործերը խառնակելու բնոյթ ունենալով, կը սպասենք որ թագաւորը արգելէ անոնց ճամբորդութիւնը:

Կիմացուի թէ յետադիմականներու այս կոշտ վարմունքը պատճառ եղած է որ Անգլիոյ երեսփոխաններու որոշեալ խումբը յետաճգէ իր Բետրսպուրկ եւ Մոսկուա ճամբորդութիւնը:

Ինչպէս կերեալ, բացի կառավարական կազմէն, Ռուսիոյ մէջ յետադիմական տարրը այս միջոցիս շատ զօրացած է. եւ մաս մը սահմանադրականներ որոնք «Հսկա. 17ի» կուսակցութիւն անունը կը կրեն, սկսած են զօրանալ եւ մասամբ կառավարութեան կողմը բռնել: Անցեալ օր Մոսկուայի «Հսկա. 17ի» միութիւնը իր ժողովին մէջ որոշում մը արձանագրեց, թէ ինք արդի նախարարութեան կողմնակից չէ թէ՛, բայց ներկայ հանգամանքներու մէջ կառավարութեան բռնած ընթացքը եւ ձեռք առած միջոցները սխալ չը գտնեն:

..

Եղկատէն Տ. Բէրսլըէ Իսկէն տէրեան 2500 լերա կտակիր է այդ քաղաքի եկեղեցիին եւ վարժարանին:

Կ Ր Է Տ Է

Յունաստանի թագաւորէն նշանակուած եւ պետութիւններէն վաւերացուած Մ. Ջայմիս Կրէտէ հասած է Բարձր-Գոմիէի տիտղոսով:

Այս նոր գովաւէրը Կրէտացիներուն ուղղեալ յայտարարութեամբ մը պատկերացուց իր ունենալիք գործունէութեան եղանակը եւ բուն նպատակը: Նա առանց քաջուելու ըսաւ թէ իր պաշտօնավարութեան նպատակն է Կրէտէն Յունաստանի հետ միացնելու գործը առանց դժուարութեան մատնելու գլուխ հանել: Ուստի պետութեանց անհա-

ճոյ չը թուելու համար Կրէտացիք պէտք է իրենց զէնքերը վար դնեն եւ խաղաղ սպասեն այն արդիւնքին որ հետզհետէ պիտի պարզուի եւ հասնի միացման:

Կղզիէն թուրքերուն՝ որ օրէ օր կը գայթեմ, շատ գէշ տպաւորութիւն թողուցած է Մ. Ջայմիսի յայտարարութիւնը: Թուրքերը այն համոզումը գոյացուցած են թէ քիչ օրէ Կրէտէն Յունաստանի պիտի միանայ բոլորովին, որմէ յետոյ Յունաստանցիները ու Կրէտացիները միացած Մակեդոնիա պիտի փոխադրեն իրենց գործունէութեան վայրը, եւ օր մը եթէ Մակեդոնիոյ եւ տիրել յաջողին, պիտի ճգնին իրենց հին երազը իրականացնել, վերահաստատելով Բիւզանդական կայսրութիւնը Պոլսոյ մէջ, Բայց Յոյներու այդ երազը միշտ երազ պիտի մնայ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՒՋԷՔ ՀԱՄՈՎ ՀՈՏՈՎ ԵՐԽԱԽՈՏ ԵՐԽԵԼ. ԽՆԴԻՅԷՔ ԱՄԵՆ ՏԵՂ Մ. ԹՈՎԱՄԱՆԱՆ ԵՒ ԸՆԿԻ ԵՐԽԱԽՈՏ ԳԼԱՆԿՆԵՐԸ:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՒ ՎԱՆՔԱՊԱՏԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱՆՆԵՐԸ

Կալկասահայոց եկեղեցական ու վանական կալուածներու խնդիրներով ազգը քանի մը տարիէ ի վեր շատ հետաքրքրուած լինելով, շահեկան կը նկատենք այդ կալուածներու գրութեան եւ արդիւնքի մասին մեր ընթերցողաց տալ հետեւեալ տեղեկութիւնները, քաղելով Մըլիկէն:

Մայր-Աթոռն ունի իր սեպհական հետեւեալ գրեկըր. — Վաղարշապատ, որից ստանում է տարեկան 16.000 ռուբլի արդիւնք, Օշական՝ 4.000 ռուբ-

թիւնը չը պիտի թողու որ ծրագիր մը այդ կերպով պատրաստեն: Ամեն միջոց ձեռք առնուած է որ գեղերու վրայ յարձակութիւն գործունէն ու ատանկով ապստամբական շարժումը խղճի ու անոնց ուժը յլատուի: Եւ ասիկա շատ դիւրին է. կառավարութիւնը խուզարկելու դիտումով ոստիկաններ կը խրկէ կապակածի գեղերու մէջ... այդ խուզարկութիւնն առիթ պիտի տայ զիմադրութեան... եւ անա՛ր բռնի ուժը կը հասցուի քիչ ատենէն...:

— Ըսելէ թէ՛ կառավարութիւնը ստիպուած է յարձակութիւն գործելու, որպէսզի հայը չը կարենայ պատրաստուիլ, անանկ չէ՞:

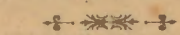
— Այդպէս է... եթէ ո՛չ մեծ դժուարութեանց պիտի բաղախնք եւ շատ կորուստներ պիտի տանք: Ըսի թէ հայ ժողովուրդը թունաւոր իժի կը նմանի... կուենք որ փաստակար չըլլայ. պէ՛տք է անոր մարմինը սառած մնայ ու գլուխը շարունակ ճգմուի: Անշուշտ, կը յիշէք, անանկ չէ՞, մայ-

Ա. ԵՐՏԱՆԵԱՆ

20

ԱՒԱԶԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՃԱՋՎԱՐ-ՊԵՆ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Մեծ վեղիբը սկսաւ աւելի ներքին խնդիրներու վրայ խօսք բանալ ու հարցոց:

— Վալի փաշայէն ընդունած՝ հրացանները բաժնեցի՞ք մարդիկներուդ:

— Բաժնած եմ... պատասխանեց Ճահվար պէկ, Բայց չը գիտես թէ ի՞նչ բանի պիտի ծառայեն ատենը:

Ժամանակը մօտ է... ատենը ժամգոտ չ'են միար:

— Դարձեալ խռովութիւններ պիտի

դրանք. Մաստարաւ 3,700 ր. արդիւնք. Եղվարդ՝ 10,000 ր. արդիւնք Մուղնի՝ 400, Բլնի 2500, Բագի սրանցից կան թիֆլիսում, Օթականի, Գանձակի, Աշ. տարակի մէջ եւ այլ կողմեր բաւական քանակութեամբ վարելահողեր, որոնցից ստացվում է տարեկան 51,000 ր., որից զեղջերոյ տարեկան 3,000 ր. հողային եւ երկրաչափական տուրքերը մնում է զուտ արդիւնք մոտաւորապէս 48,000 րուբլի:

Բնաւարտի վիճակը ունի երեք վանք՝ Ս. Գէորգ, Ս. Փրկիչ եւ Նոր. Նախիջևանի Ս. Խաչ, որոնցից տարեկան հասոյթ ստացվում է մոտաւորապէս 13,085 ր.: որից զեղջերոյ 60 ր. հողային տուրքը զուտ արդիւնք մնում է 13,025 րուբլի:

Աստարտանի վիճակում վանական հողեր չը կան, միայն Աստարտան քաղաքում կայ մի կտոր հող, որի տարեկան արդիւնքը 150 ր. յատկացվում է առաջնորդարանին:

Շամախու վիճակը (Բագու) ունի Սալիանի Ս. Ստեփանոս վանքը եւ Մեծ-Սարի Ս. Աստուածածին վանքը, որոնցից ստացվում է տարեկան 1830 ր. արդիւնք:

Ղարափաղի վիճակը ունի 14 վանք, որոնց տարեկան արդիւնքն է 6,700 ր., որից զեղջերոյ հողային եւ այլ տուրքերի համար ծախսուած գումարը՝ մնում է 2982 ր. արդիւնք:

Երեւանի վիճակում գտնվում է Տաթևի վանքը, որն ունի գիւղեր, անտառներ, վարելահողեր, այգիներ, բանջարանոցներ, արօտատեղիներ եւ այլն որոնցից ստացվում է տարեկան 5,000 ր. արդիւնք: Այս վիճակին պատկանում են նաեւ 48-ի չափ վանքեր, որոնք գտնուում են զանազան վիճակներում եւ որոնց մի մասը ոչ մի արդիւնք չէ տալիս: Մնացեալ մասը տալիս է տարեկան մինչեւ 1,300 ր. հասոյթ: Բոլորից ստացվում է 16,484 ր. արդիւնք:

Վրաստանի եւ Խմբէթի վիճակներում 17 վանք, որոնցից ստացվում է 3,080 ր. զուտ արդիւնք:

Արդ, Մայր Աթոռը եւ միւս վեց թեմերը իրենց ունեցած ըողերից ստանում են մոտաւորապէս 85,536 ր. արդիւնք: Եթէ աւելացնենք այս գումարին վրա ուղարկւող ըողերի եկեղեցիների ունեցած հողերի տարեկան արդիւնքը 25 000 ր., կը ստանանք մոտաւորապէս 110,000 ր., որը գոյանում է թէ վանապատկան եւ թէ եկեղեցապատկան հողերի արդիւնքից:

Բազմազան մէջ կատարած վատուածիւններն: Քանի մը սրիկաներ՝ մէյ. մէկ վեց հարուած ձեռքերին՝ բարձրագոյն դուռը գրաւելու համարձակեցան ու տակն ու վրայ ընել ուղեցրին անոր խաղաղութիւնը: Մտածեցէ՛ք. ա՛յ ինչն՝ գործելու չը մղուիր անսակ տուրին ժողովուրդ մը: Անարգ չուն մըն է՝ որ տիրոջ հացը կուտէ եւ տերը խածնելու կը համարձակի:

Արտակարգ քննիչը հետզհետէ չէր կրցած իր հողոյն գարշուծիւնը ծածկել... լերդ լերդ, բորբոքած ու աղտեղի լորցունքի մը պէս զայն կը թափէր իր ժահալից բերնէն եւ կուզէր լեցունել Շաւեցիներու աղնուական պետին հոգւոյն մէջ:

Բայց ո՛չ. Շաւեցիներու գլխաւորը՝ փոխանակ Հայերու դէմ առելութիւն մը դադարու, աւելի՛ համակրութիւն մը տածէր եւ գրիթէ մտիկ չէր ընել մեծ վէզիւրի նենգալի դաւադրութիւնները:

Այսու հանդերձ բնա՛ւ առարկու-

Հողերի արդիւնքներու ժամին գաղափար տալու համար ասինք, որ զրանց մեծ մասը ազատ հողեր չեն, այլ գիւղեր, որոնցից ստացվում են տարբեր չափով տուրքեր միայն: Նոյն իսկ ազատ հողերի մի որոշ մասը վէճի տակ լինելու պատճառով կամ ոչ մի արդիւնք չէ տալիս եւ կամ, եթէ տալիս է, չափ չեն չէ:

Բայց ու՛մ յայտնի չէ, որ կալուածների արդիւնքներու թիւնը առհասարակ հեռու է բաւարար լինելուց:

ՆՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հին Նախիջևանէն կիմացներն թէ Ագուլիս ալիւր տանող կառքերը թուրքերու յարձակման ենթարկուելով, հայ կառապաններէն Ծը ծանր եւ 3ը թեթեւ կերպով վիրաւորուած են: Բայց հրացաններու ձայնէն վրայ հասնող պահակները յաջողած են բռնել չարագործներէն երկուքը: Վիրաւոր հայերէն 2ը մեռեր են հետեւեալ օրը:

— Ծամչատունի գաւառի Կարմիր Աղբիւր գիւղի քահանային 12 ձիերը թուրք աւազակները տարած են: Հայերը հետապնդած են մինչեւ Աղբիւր գիւղը: Եւ որպէսզի գիւղին վրայ չը յարձակին գիւղած են ստտիկանապետին (բրիտաւ) որ պատասխան տուէր է: «Ծառ ուրախ եմ որ տարեր են, եթէ կրնաք, գուք ալ տարէք:» Եթէ կառավարութեան ստտիկանը այս պատասխանը տալ վիճակը կը ծանրանայ անշուշտ:

— Տիգրիս 13 հոկտ. — Շուշիի Հայոց երկու եկեղեցիներու մէջ խուզարկութիւններ կատարուելու միջոցին գտնուեցան սեղանին տակ 29 լեցուն ռումբեր եւ բալամթիւ հրացաններ, բամբուլտներ, դանակներ եւ քարիւղով թրջուած ասուկներու կտորներով լեցուն պարկեր եկեղեցիները այրելու յատկացած: Նոյնպէս ուրիշ 15 ռումբեր, երեք քահանաներ եւ քանի մը եկեղեցւոյ ըսպասաւորներ ձերբակալուած են:

Թիւն մը չէր ընել... միշտ տրամադրութիւն մը ցոյց՝ կոտոր անոր ըսածներուն:

Մեծ վէզիւր քանի մ'օր հիւր մնալէն հոգը, մեկնեցաւ դէպի Աստիչ: Զահվար պէկ գաւաղութիւնը հասկցուց իր մտերիմ Մահմուտ աղային: Երկուքն ալ երդում ըրին որ կառավարութեան ձեռքը գործիք պիտի չըլլան:

— Գալով զէնքերուն, նկատել տուաւ Մահմուտ աղա, ատոնք կարելոր են մեր ապագայ գործունէութեանը համար:

Արդարեւ, 1896ի ամառուան առաջին ամիսը՝ դէպի Կ. Պօլիս մեկնելու պատրաստուած Արտակարգ քննիչը նշան տուաւ կոտորակներու յարձակումին ու հետաքաշու...:

Զահվար պէկ ու Մահմուտ աղա ամեն միջոց գործեցին իրենց թիւին տակ նետուած թշուառ հայերը պաշտպանելու:

Մէկ խօսքով՝

— Տիգրիս Յովհանէս Մալաքեան 100000 րուպի կտակերէ այդ քաղաքի ժողովրդեան կրթութեան գործածուելու համար: միայն թէ այդ գումարը իր մահէն յետոյ պիտի կրնայ գործածուել:

ՍԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ կիրակի Աղէքսանդրոյ մէջ միթիւնկ մը կատարուելով բողոքուած է Պողոսեան վարժարանի պաշտօնավարութեան դէմ: Երեքշաբթի առաւօտ 150ի չափ ծնողներ յաջողած են վարժարանը փակել ցնոր տնօրենութիւն:

— Նոր Խօսք թերթը գրած է թէ Ղօթուրցի Մեղրոն անունով դաշնակցականը կռոյձէ՛ր մէկ ընկերը սպաննելուն՝ պատճառաւ, Դաշնակցականները զանի դատի ենթարկեցին ու մահուան դատապարտելով հրացանի բռնեցին զաւակներուն աչքին առջեւ:

— Նիւ-Եօրկի մէջ սեպտ. 22ին գիշերը 22 տարեկան Մարգար Թաշճեան սպաննուեց իր եղբոր Արամի ձեռքով, որ խոստովանեց է թէ իր եղբորը կծծի եւ կուռաւ սէր ըլլալուն պատճառաւ սպաննած է: Սպաննութիւնը շատ վայրենի եւ անփիղճ հերպոյզ կատարած եւ գիւղի կտոր կտոր ըրած ըլլալով, ոճրագործը ապահովապէս ելէքորական աթուղի պիտի նստի իր մահապարտի պատիժը կրելու:

— Ս. Աստուածածնայ տօնի առթիւ Արմաշ ուխտագնացութիւնէ վաւեր 600 ոսկի հասոյթ ունեցերէ այս տարի:

ՋԻՐԱՌՈՒՆՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԳԱՀԻՆԷ Ն. Հեփիմեան—Շնորհակալութիւնս ստացանք 28 ֆր. ի չէքք. որով վճարած եղաք ներկայ եւ յառաջիկայ տարիներու ձեր բաժնեդիրը:

ԻՌԻՍԶՈՒՔ Պաղտատար—Կարգաձգ կամ չեմ հասկցեր՝ եւ կամ չար լեզուներ քեզ չուարեցուցեր են: Մենք «Մուրափն պատիւը կոտորել» չենք

Հաւատարիմ մնացին իրենց խղճին ու արդարութեան առջեւ:

Կոտորածը վերջացած էր... Եւ անա՛հ երկու տարի ետքը՝ կառավարութեան կողմէն Տէվրի մը կը դրէուէր իր ծոռ որպէսզի հասկցուէր իր տրամադրութիւնը:

Այս Տէվրի մը ծանօթ ֆաբրին էր— այսինքն Աւազակապետը թէ ինչ կերպով, անա՛հ ըսներ:

Աւազակապետը սիրելի եղած էր ո՛չ միայն բարձրաստիճան մօրք պէյերուն, այլ մեծ համարում մ'ունէր կուսակալին մօտ, ու կը սքանչանար անոր իմաստասիրական գաղափարներուն վրայ:

Անգամ մը խօսք բացուած ըլլալով քուրտ պէյերու ներքին տրամադրութեանց եւ անոնց ապագայ շարժումներու վրայ, կուսակալը լի հաւատքով մը բացազանչից

— Բարե՛ ֆաբրին, կարծեմ թէ մարդերու հոգեբանական երեւոյթները թափանցելու հանձնարն ունիք դուք, ինչո՞ւ չէք զիջել զիջել զիջել զիջել:

ուղած այլ աւելի պաշտպանած ենք իր համեստութիւնը վերաւորող պոռոտափոստութեանց դէմ, հրատարակելով «Արգոս» յօդուածը մեր 67 թիւին մէջ: Սխալ ըմբռնումով ուղղելու համար, չէզոք եւ լուրջ անձի մը ցոյց տուր այդ յօդուածը եւ կարծիքը հարցուր: Ասպարհով ենք թէ Մուրափն ալ բնաւ չէր ցանկար իր անուանի կցուած տեսնել Մեծն խոսքը, զոր հայ ազգը Մամիկոնեան քաջերուն ալ չէ տուած:

ԹԻՒՐԿ ԿԱԶԵԹԱԿԱՐԸ

Ինտանա, վէ ալէլ խուսուս ինտանա, ճէմիյէ թիւնէ վէ հէօքիւմէ թիւնէ պիր թարթի հազգ ու Ատալէթ մեթլազա ֆարզ վէ էլզէմ տիր, հազգանիյէ թէ վէ Ատալէթ տայրէտինտէ հարաքէթ իտէն ինտան էր եւ կէճ քէնտի արզուսընա բայըզլա մուաֆֆազ օլաղը կիպի, հէր վաղըթ հէր եէրտէ հէօքիւմէ թէր թարաֆընտան ինտանլար տայի Ատալէթի հէօք մօլընըլար: Ատալէթ օլմայան պիր մէմալիքտէ հէօքիւմէթ տայի օլմալ, օլմա պիլէ տայի մազլազլա ինչիտէ թէզալէթի չալգանը վէ սոն սոնու տէվրիլի մահվ վէ նապուս օլուր պիթէր:

Մին էլ գատիյմ խաղու ալէմ արասընտա պիր քէլիյմէ լաթիֆէ վարտըր, չէօլէթի (քէլ կէլտի ուն, օտուս քէօմիւր վր սըրթըմա պիր ճիւպպէ ալմամաթ տէր: Պէ ճանըմ բարաւ եօք տըր տէսէնէ) տէմէզ, չիւնք բարաւ եօքտըր տէմէկ ալըպ տըր: Պու կիպի հէքիւմէթ օմմանիյէ տէ վաղը օլմա ուղուր սըզ հալէթի խարիճտէն սիւալ իտէլէր իտէ, «նէ հարալըմ բալալար վէ մէմուրլար էմիլէրիմի հիջ տինյէ սէյորլար, հէր պիրի պիրէր եօլ թուլթուլէ կիտէյօր, օնուս ինչիւն պու ֆէնալըկարտէ արտ արտա օլույօր» տէյու կիւյալալըզլա պիր ճէվապ վէրիշ օլըյօրլար... Ատալէթ վէ հազգանիյէթ պիդտէ հիշ եօքտըր տէմէյէ ութանիտըլար չիւն քի այըպ տըր:

Օն սէքիզ սէնէ մուգաթմալ գաթիլ օլունտան տէյլմէնճի Մալաղըն գարրսը Գոււմալ խաթմէն, գոճաթ ինչիւն գաթիլ Մուշլը քիւրտ Մուսա պէյ ալէնիյէ իղամէյի տալա իթտիկիտէ, սիւրիւ իլէ չահիւլէր իպթիտա ելմին վէրէթ, մէրհում Մալաղըն գաթիլի, պու քիւրտ Մուսա պէյ քիւնէսի օլ-

հետ տեսնուիլ եւ հասկնալ Թէ ինչ տրամադրութիւններ ունին:

— Ի՛նչ, հարցուց Աւազակապետը:

— Այո՛, դուք:

— Ամենայն սիրով... չէ՞ որ՝ ազգիս համար մեծ ծառայութիւն մ'ըրած պիտի ըլլաւ... չէ՞ որ պարտականութիւնս է կոչութիւն համաձայն չարագործ ձեռք մը մուլին մէջէն դուրս բերելու... չէ՞ որ՝ աղէք իմ ճամբաս եւ ես անկից յառաջանալու ստիպուած եմ... ո՞վ կրնէ թէ չ'եմ ուղեր... ո՞վ կրնէ թէ չ'եմ երթար... Գիտցէ՛ք որ պատրաստ եմ նոյն իսկ վաղուրն սկսեալ ամեն կողմ թափառելու, ամեն տեղ վազելու... Ես չ'եմ յոգնիր... իմ ոտքերս երկաթէն աւելի աւուր են, Լիոր, անտառը, ձորն ու դաշտը կ'անցնիմ, թիթեւ կերպով:

Ու վայրի փաշան համաձայնելով՝ Զահվար պէկին իրկած էր Տէրվիլը:

(Շարունակելի)

տակը, վե՛ հիւմիւստէ կէօղէրի իւր կէօրտիկէրինի ահեհամը Աստիկէ տա- յիւրէսինտէ 1500 քիշիւէր էօնիւնտէ պիւրա քէրվա պաղրա պաղրա եւրի եէ- րինճէ իզրար վէ շէհատէթ իթտիկտէն սօնրա, Միւտապի ումուժի ճէնապէլէ- րի քալքըպտա՛, պու շահիտէրի քեֆէ- սի ալէյի՛նէ եալանճի շահիտէրի տէ- յու ժուրնալ օգուտը. զիրա, շայիտէ- րին իֆատէլէրինտէ կիւնա միւպայէ- նէթ պուլմուշ իտի, շէօյլէ քի՛, ագ- տէմճէ վաղը օլան ճինայիթ էանասը. շահիտին պիթի սահաթ տէօրտ պուլուգ, տիկէրի իսէ պէշ իտի տէմիշ, քի պու տալա՛, պա իրաաէի շահանէ ալըն կէօրիւն Ատիյիտէ պաղըտը, վէ էն- ճամը գաթիլ բէնչի բանօնտան եագա- յը սըլըպ գուրթուլուպ կիթտի, իշթէ պիւթիւն ճինանըն կէօղէրի օ վաղըթ ահեհամը Ատիյիտէթի ատալէթ նէ րէնկտէ վէ նէ մըգտար իտիյինի կէօ- միւշ օլտը, վէ պէօյլէճէ հագսըզ թահ- թըն ալթիւտագի տէրին կիթտապլարը կէօրէն օ ատալէթիւնաս տիւէլի մու- ազղամա հէօթիւմէթէրի, Օսմանը հէօ- քիւմէթի ալէյի՛նէ Սարը Մալի վէ գըմըզը քիթապլարը եագտըլար, իմտի պիթ թագըմ Օսմանը միւէլիթիւրին մէգթիւր քիթապլարա պիթ տէյիճէք- լէրի վարժըտըր աճապա՛, օնլարտէ պիզ եագմատըզ եա՛, Օսմանը հէօթիւ- մէթի սարըլարտան պէրո՛. օ՛ «պի կիւ- նահ» քիւրա պէտէվիճիկէրի հէր վա- գըթ հագը հագսըզ միւտաֆա իթտիկի իշիւն՛, պու կիւն օնլար տէօլլէթտէ գաստ իտուպ տիւլման օլտըկլարընը մէրգու՛մ զագէթաճի էֆէնտիւրէր կէօ- միւշօլալ՛, մը, կէշէն սէնէ Ըոտանպօլտա թէրթիւման հագիգաթ «իւլամ միլլիթի գաթիլ օլամազ, զիրա մէգիկպի միւսա՛- ատէ իթմէզ» տէյի սէսի չըքտըզ գա- տար պաղըլըլօր իտի. շիմտի կէօրօիւն- տէ հիճապընտան գըզարըն՛:

Պ. Կ.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹՈՒՐԿԻԱ

Էրզրումտան իշար օլընտըզը իւղրէ, Էրզրնկիւնտան թարա- ֆըն Բուս սինօրընտան Էրմէ- նիլէրինէօլայլըզլէ կիթմէլէրինի մէնն իթմէք իշիւն սինօր մուհա- ֆըզլարը արթըրըլմըշ տըր:

— Իզմիթի վալիսի օրանըն Բուժ մէթրաթօլիտին ազլ օլընմասընը թալէպ իթմիշ տիթ

Մեմօրիալ Տիւրքիւն. կաղէթասը- նըն Սթանպօլտան ալտըլը մա- լիւմաթա կէօրէ, օրանըն տիթլօ- մաթ տաիթէլէրինտէ Մէճիտ է ֆէնտինին վէլի ահտ օլմատընա գաշար վէրիլմիշ:

ՏՍԽԻԼԻԷ

Շումլա միւթէսարըֆը Մ. Բօ- բովըն նէշը իթտիկի պիթ րա- ըօրթա պիւնանէ, մէգթիւր գաղա- տան պու սէնէ 2340 թիւրք թիւրքիայա հիճրէթ իթմիշ թիւրքլէրին կիթմէլէրինէ սէ- պէպ էմլաք ֆիյաթլարընըն արթմասը զանն օլընըլօր, եանի թիւրքլէր մալլէրի բարա իտէ- յօր իքէն ճէպլէրինի տօլտու ըուպ թիւրքիայա կիտէրէք օրա-

տա բարալը բարասըղ միւլք սա- հիպի օլմագ իշիւն գօլայլըգ կէօրիւլօլար Պուլկարիտա ի- սէ արագինին ֆիյաթլանմասը զըրաաթըն թէրագըր իթմէսինի վէ քէօյլիւլէրին գէնկինէշմէսի- նի տէլալէթ իտէր:

ՐՈՒՄԼԱՐԱ ԳԱՐՇԸ

Պու բազար կիւնիւ շէհրմիլտէ թէքրար՝ Բուժլարա գարշը պիթ վուլաաթ գուհուր իթմէմէք ի- շիւն աաքէրլէր վէ ժանտորմալար ըուժ մահալլէլէրինի սիւնկիւլիւ թիւֆէքլէր օմուզլարընտա տօ- լաշմագտա ըտըլար:

— Բօտօլուպէցլէր հէր հաֆթա ազալարընա սիւահ թալիմի իթ- տիթմէք իշիւն գարար վէրմիշ- լէր:

— Բուժանիւնըն մէճիսի վիւ- քէլասը թէքրար պիթ թագըմ Բուժլարըն Բուժանիւտան թարտ ու իխրաճ իտիլմէսինէ գարար վէրմիշ տիթ:

— Մաքէթոնիտա Դրամա Բուժ մէթրօքօլիտի ըուժ չէթալարա մուալէնէթ իթմէքտէ օլմասըն- տան նաշի Պալը Ալի անըն տղ- լինի ըուժ բաթրիգհանէսինտէն թալէպ իտէյօր, ինկիլիզ գօնտ- լոսը տալիս մէրգու՛մ մէթրօքօլի- տին ըուժ գօմիթալարընա բարա թօլաաթըլըն՝ թասաթէլ իտէյօր:

ՐՈՒՍԻԱ

Քեօյնիշէ Ձաքրուկ կաղէթասը- նա Բէթրապուրկտան պիլտիթիւ- տիկինէ կէօրէ, Նիքօլա Ձարը թալիթտան էնտիրուպ, եէրինէ Նիքօլա Նիքօլայէվիշի վէքիլ ինթիլապ իտէճէքլէր իմիշ:

— Վիւքիւրա ըյիսի Մ. Սթօլիբին պիթ էմիւրնամէ նէշքի իլէ հիւ- քիւմէթէ գարշը օլան քէսանըն վէ բարթիլէրէ մէնտուպ օլանլա- րըն հիւքիւմէթ մէմուրիյէթ- լէրինտէն ազլ օլընմալարընը էմի իթմիշ տիթ: Պու իշտէ էն զիյա- տէ Դատէթ բարթիսիշլարարտի- տէ օլիյօր, զիրա օնլարտան բէք չօգ մէմուլար վար տըր:

— Սէրպէստիյէթի թամմէ թա- րաֆտարը օլան Բոսապաւ Բէլ կա- զէթանըն մաթպաասընա 4 քիշի կէրէրէք, իշիլէրի պաղլալըլար վէ մաքինայը գըրմըլար:

— Ինկիլիշ մէպուլարըն եագրի- տա Բուսիայա կիտէճէքլէր, Էսկի իտաէ թարաֆտարը օլան Բուսլար ինկիլիզլէրի գարշը Նիւմալիշ իթմէք իսթէյօրլար:

— Թալալըզն պէյանը իւղրի, Ձար Ֆինլանտիտան վաքօրա կիթէրիքէն՝ իքի սըրա աաքէր ա- րասընտա պուլընտըզ հալտէ՛ իւ- ղէրինէ սիւահ աթըլուպ, եալէր զապիտլէրտէն պիթի եարէլէն- միշ:

— Բէթրապուրկտաքի ճարօն էլիսի պիթ Ռուս— ճարօն պան- գասը թէէսիս իթմէք զայրէթինէ իմիշ:

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

Շահըն խասթա օլտըլը վէ քէնտիսինէ վէլիահտ ինթիլապ իթտիկի թէհրանտան բէթրա- պուրկ շահպէնտէրիկինէ պա թէլէկրաֆ պիլտիթիլտիկի րէվա- լէթ օլընիյօր:

ՄԻԻԹԷՆՎՎԻԷ

Բարիգին Լօնշան նամ մահէլտէ պէօյիւկ մէպաղլարա մուգապիլ աթ եարըլը իճրա օլնտըլը էա- նատէ, էհալինին պիթ գըսմը մա- հէլի մէգթիւր հիւճիւմիլէ սէթլէրի վէ պարագալարը պօզմուշ վէ պի- նալարա աթէշ վէրէրէք եագմըշ տըր: պիթ չօգ բօլիս մէմուլարըն եարէլէնմիշլէր, հիւքիւմէթ աա- քէր կէթիթմէյէ մէճպուր օլ- մուշ, Էհալտէն 60 քիշի տէր- տէպլէլ թէվզըֆ օլուճմուշ վէ թահլը մուհաքէմէյէ ալընաճագ- լար տըր: Եարըլըլար հիլլէպաղ- լըզլէ էհալի իսֆալ իթմէքտէ վէ չօգլարըն օթֆալէթինէ սէպէպ օլմագտա օլտըզլարընտան, էհալի պու հիւճու՛մը իթմիշ տիթ:

— Ձին հիւթիւմէթինին էն պէօյիւկ հարպ վաքօրը օլան «Գանթօն» նամ վաքօր Հօնկ-Գօնկ իլիմանընտա աթէշ ալարագ, եանմայա պաղլալմըշ, Էիւլլէրճէ Ձինիլէր աթէշլէր էչինտէ գալ- մըշլար, Էվրօալը զապիթլէրտէն վէ թալիթէլէրտէն պաղըլարը գուրթուլմուշ տըր:

— Իշպու ալըն 15ինտէն իթի- պարէն Գէօսգէնճէտէն Ալէքսան- տրիայա տօղրուտան տօղրու վա- քօր իլլէմէյէ պաղլալաճագ տըր: Պու խաթթ սայէսինտէ Էվրօա- տան Պրէնտիլ թարիգի իլէ Մը- սըրա կիտէն Եօլճըլար պիթ կիւն գաղանաճաղար:

— Ալմանիա հիւքիւմէթի քէն- տի հիւքիւ ալթընտա պուլու- նան Բօյօնիա գըթասընտա, Բօյօ- նէգ մէքթէպլիլէրէ ճէպրէն ալ- մանճա տօվա էթտիթմէք իշիւն անլէրի տէօկուլումէք վէ մահ- պուս իթմէք կիպի զատտալըզ- լարա սիւլիւք էտէյօր: Մէքթէպ- լի չօնուզլար իսէ, պու ճէպրէ մուզալիթ օլարագ քէնտի չանա լիսանլարը իլէ տօվա իթմէք- տէն վազ կէշմէյօրլար:

ՆԵՐԿԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՌՈՒՍՉՈՒՔ

Ամիսէ մը ի վէր հաստատուած այս ներկի գործարանը կը ներկէ ամեն գոյ- նով բամպակեղէն եւ բրդեղէն առար- կաներ, եւ մասնաւորապէս բամպակի մանած ներկեղէն: համար ընդարձակ յանձնարարութիւններ կը ստանցնէ չա- փաւօր գներով: Ինչպէս Ռուսլուքի նոյնպէս վաճառի, Ֆիլիպի եւ Եւրի տեղերեւ վաճառակահներ թող հաճին անգամ մը դիմել մեզ եւ փորձով հաս- տատել թէ անայալլ եւ մաքուր գոյ- ներով չկը ներկենք եւ յանձնարարու- թիւնները փութով կը գործօգրենք:

Դիմել այս հասցէին

Տ. Ղուկաս Օզանեան

Նալիգա ֆապրիկնա Նւ.14

ՌՈՒՍՉՈՒՔ

ԹԱՋԻ ՉԷՄԷՆ

Գայիսերիտէն չըզան պատրիմա լէզէ- թինտէ պատրիմա եարմագ իսթէյէն- լէրէ իւն օլընուրըթ՝ Պալթաճըլար շարսընտա նօմէրօ 73 տէ Թ. վէ Կ թիւրքիւն պիթաթէլէր տիւքանըն- տա պու սէնէնին նաթիլ ըէլ Գայիսէրի չէ մէնի վէ՝ սու՛մագ խաթըլմագտալ տըր: Խարիճտէն սըրարիլէրէրէրիան իճ- րա օլընուր:

Одговорникъ А. Курбетиятъ

печатница Д. Тодоровъи О-но—Варна

ՅԱԿՈԲ ԹՕՍՊԵԼԳԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԱՌԱՆԱ

Բարիգու ժընէվի եւ Պուլքսէլիցուցահանդէսներուն մէջ մեծագոյն պարգեւներ ստացող ու համաշխարային գնահատման բարձրագոյնին արժանացող այս ժամա- ցոյցի գործարանը «ՕՄԷԿԱ» իրօք իր ահւեր արդարացուցած է իւր ճարտա- մարուեստը կատարելագործութեանց վերջին աստիճանին ՕՄԷԿԱ ին հասցնող հաստատութիւն մը:

Այս հռչակաւոր Գործարանին ներկայացուցին է Տ. Յակոբ Թօսպըլքեանի վա- ճառատունը, ուր կը գտնուին «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներու բոլոր տեսակները, ոսկեայ, արծաթեայ եւ պողպատեայ ամեն չափէ ու մեծութենէ. ԳիւնեՐԸ ՉՍՓԱԻՐ:

Կր գտնուին նաեւ Պուլկարիոյ բոլոր կարեւոր ակնապաճառներու ե ժամա- գործներու քով: